

## ÖZGÜN ÇALIŞMA DENEMESİ

# DGUY

## DENEME-7

### Devlet Gelir Uzman Yardımcılığı Giriş Sınavı

#### CEVAP VE AÇIKLAMALI ÇÖZÜMLER

|            |              |           |              |
|------------|--------------|-----------|--------------|
| 60<br>SORU | 90<br>DAKİKA | 4<br>ALAN | 4<br>SEÇENEK |
|------------|--------------|-----------|--------------|

Her soru için doğru seçenek, gerekçeli açıklama ve temel dayanak

| ALAN     | SORU ARALIĞI | SORU SAYISI |
|----------|--------------|-------------|
| Hukuk    | 1–15         | 15          |
| Maliye   | 16–30        | 15          |
| Muhasebe | 31–45        | 15          |
| İktisat  | 46–60        | 15          |

Bu yayının resmî sınav veya kurum yayını değildir. Mevzuat referans tarihi: 31 Aralık 2025.

Ad Soyad: \_\_\_\_\_ Tarih: \_\_\_\_ / \_\_\_\_ / \_\_\_\_

#### HIZLI CEVAP ANAHTARI

|      |      |      |      |      |      |      |      |      |      |      |      |      |      |      |
|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|
| 1/D  | 2/A  | 3/A  | 4/B  | 5/C  | 6/C  | 7/D  | 8/A  | 9/C  | 10/B | 11/C | 12/B | 13/D | 14/B | 15/A |
| 16/B | 17/A | 18/C | 19/A | 20/B | 21/C | 22/B | 23/A | 24/C | 25/B | 26/D | 27/D | 28/D | 29/A | 30/D |
| 31/D | 32/B | 33/C | 34/D | 35/C | 36/A | 37/D | 38/B | 39/A | 40/C | 41/B | 42/A | 43/D | 44/C | 45/A |
| 46/D | 47/B | 48/B | 49/A | 50/B | 51/A | 52/C | 53/D | 54/D | 55/A | 56/C | 57/B | 58/C | 59/D | 60/C |

## HUKUK • AÇIKLAMALI ÇÖZÜMLER

## SORULAR 1-6

**1. 1982 Anayasası'na göre Anayasa değişikliği teklifi, Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tamsayısının en az ne kadarı tarafından yazıyla yapılabilir?**

**DOĞRU CEVAP: D**

**ÇÖZÜM:** Anayasa değişikliği teklifi, TBMM üye tamsayısının en az üçte biri tarafından yazıyla yapılabilir. Teklif yeter sayısı ile kabul yeter sayısı farklıdır; kabul için gizli oyla en az beşte üç çoğunluk aranır. Doğru cevap D'dir.

**DAYANAK / KAVRAM:** 1982 Anayasası m. 175

**2. Cumhurbaşkanının kanunları yayımlaması veya yeniden görüşülmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisine geri göndermesiyle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?**

**DOĞRU CEVAP: A**

**ÇÖZÜM:** Cumhurbaşkanı kanunları on beş gün içinde yayımlar veya gerekçesiyle TBMM'ye geri gönderir; kısmen uygun bulmama da mümkündür. Anayasa, bütçe kanunlarını geri gönderme yetkisinin dışında tutmuştur. Doğru cevap A'dır.

**DAYANAK / KAVRAM:** 1982 Anayasası m. 89

**3. İdari işlemlerin hukuka uygunluk karinesinden yararlanması ve kural olarak idarece doğrudan uygulanabilmesi aşağıdakilerden hangisini ifade eder?**

**DOĞRU CEVAP: A**

**ÇÖZÜM:** İdari işlem, yetkili makamca tesis edildiğinde hukuka uygun kabul edilir ve kural olarak ayrıca mahkeme kararına ihtiyaç olmadan uygulanır. Bu karine kesin değildir; işlem iptal davasına ve yürütmenin durdurulmasına konu olabilir. Doğru cevap A'dır.

**DAYANAK / KAVRAM:** İdare hukukunun genel ilkeleri - hukuka uygunluk karinesi ve icrailik

**4. Aşağıdakilerden hangisi hizmet yönünden yerinden yönetim kuruluşuna örnektir?**

**DOĞRU CEVAP: B**

**ÇÖZÜM:** Hizmet yönünden yerinden yönetim, belirli bir kamu hizmetinin ayrı kamu tüzel kişiliğine sahip uzman bir kuruluş eliyle yürütülmesidir. Devlet üniversiteleri bu gruptadır; il özel idaresi ise yer yönünden yerinden yönetim kuruluşudur. Doğru cevap B'dir.

**DAYANAK / KAVRAM:** 1982 Anayasası m. 127 ve 130; idare hukukunda yerinden yönetim

**5. Adli ve idari yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyumsuzluklarını kesin olarak çözmekle görevli yüksek mahkeme aşağıdakilerden hangisidir?**

**DOĞRU CEVAP: C**

**ÇÖZÜM:** Uyuşmazlık Mahkemesi, adli ve idari yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyumsuzluklarını kesin olarak çözer. Danıştay idari yargının, Yargıtay ise adli yargının yüksek mahkemesidir. Doğru cevap C'dir.

**DAYANAK / KAVRAM:** 1982 Anayasası m. 158; 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesi Kanunu

**6. İdari Yargılama Usulü Kanununa göre idare, mahkemenin esasa ve yürütmenin durdurulmasına ilişkin kararlarının gereğini en geç kaç gün içinde yerine getirmek zorundadır?**

**DOĞRU CEVAP: C**

**ÇÖZÜM:** İdare, Danıştay ile idare ve vergi mahkemelerinin esasa ve yürütmenin durdurulmasına ilişkin kararlarının icaplarına göre gecikmeksizin işlem tesis etmeli veya eylemde bulunmalıdır. Kanun bu süreyi kararın tebliğinden itibaren en çok otuz gün olarak belirler. Doğru cevap C'dir.

**DAYANAK / KAVRAM:** 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu m. 28

## HUKUK • AÇIKLAMALI ÇÖZÜMLER

## SORULAR 7-12

7. Türk Medeni Kanununa göre mahkeme kararıyla ergin kılınabilmek için aşağıdaki koşullardan hangisinin bulunması gerekir?

**DOĞRU CEVAP: D**

**ÇÖZÜM:** On beş yaşını dolduran küçük, kendi isteği ve velisinin rızasıyla mahkemeye ergin kılınabilir; hâkim ayrıca küçüğün menfaatini gözetir. Evlenme zaten kendiliğinden erginlik doğurduğundan seçenek B aynı kurumu anlatmaz. Doğru cevap D'dir.

**DAYANAK / KAVRAM:** 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu m. 12

8. Sağ kalan eş, miras bırakanın altsoyu ile birlikte mirasçı olduğunda yasal miras payı terekenin ne kadardır?

**DOĞRU CEVAP: A**

**ÇÖZÜM:** Sağ kalan eş, miras bırakanın altsoyu ile birlikte mirasçı olursa mirasın dörtte birini alır. Ana ve baba zümresiyle birlikte mirasçılıkta pay yarıya, büyük ana ve büyük baba zümresiyle birlikte mirasçılıkta dörtte üçe çıkar. Doğru cevap A'dır.

**DAYANAK / KAVRAM:** 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu m. 499

9. Taraflarca ifa yeri kararlaştırılmamışsa para borcu kural olarak nerede ifa edilir?

**DOĞRU CEVAP: C**

**ÇÖZÜM:** Türk Borçlar Kanununa göre para borçları, aksine anlaşma yoksa alacaklının ödeme zamanındaki yerleşim yerinde ifa edilir. Parça borçları sözleşmenin kurulduğu sırada malın bulunduğu yerde, diğer borçlar ise borçlunun borcun olduğu andaki yerleşim yerinde ifa olunur. Doğru cevap C'dir.

**DAYANAK / KAVRAM:** 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu m. 89

10. Borçlunun borcun ifasını bir yardımcı kişiye bırakması hâlinde yardımcının işi yürütürken alacaklıya verdiği zarardan sorumluluk bakımından aşağıdaki ifadelerden hangisi kural olarak doğrudur?

**DOĞRU CEVAP: B**

**ÇÖZÜM:** Borçlu, borcun ifasını veya hakkın kullanılmasını birlikte yaşadığı kişilere ya da çalışanlarına bırakmışsa, onların işi yürütürken verdikleri zararı gidermekle kural olarak yükümlüdür. Bu sorumluluk, yardımcının kusurundan bağımsız bir sözleşmesel sorumluluk mekanizmasıdır. Doğru cevap B'dir.

**DAYANAK / KAVRAM:** 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu m. 116

11. Türk Ticaret Kanununa göre kolektif şirketin ortakları bakımından aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

**DOĞRU CEVAP: C**

**ÇÖZÜM:** Kolektif şirket, bir ticari işletmeyi bir ticaret unvanı altında işletmek amacıyla gerçek kişiler arasında kurulan ve ortaklarının sorumluluğu sınırlanmamış olan şirkettir. Tüzel kişiler kolektif şirkete ortak olamaz. Doğru cevap C'dir.

**DAYANAK / KAVRAM:** 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu m. 211

12. Türk Ticaret Kanununa göre limited şirkette ortakların sayısı en fazla kaç olabilir?

**DOĞRU CEVAP: B**

**ÇÖZÜM:** Limited şirket bir veya daha çok gerçek ya da tüzel kişi tarafından kurulabilir; ortak sayısı elliyi aşamaz. Bu sınır, şirketin tek ortaklı kurulabilmesine engel değildir. Doğru cevap B'dir.

**DAYANAK / KAVRAM:** 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu m. 573 ve 574

## HUKUK / MALİYE • AÇIKLAMALI ÇÖZÜMLER

SORULAR 13-18

## 13. İcra ve İflas Kanununa göre aşağıdakilerden hangisi kural olarak haczedilemez?

**DOĞRU CEVAP: D****ÇÖZÜM:** İcra ve İflas Kanunu devlet mallarının haczedilemeyeceğini açıkça düzenler. Diğer seçeneklerdeki malvarlığı unsurları, başka bir özel haczedilmezlik nedeni bulunmadıkça hacze konu olabilir. Doğru cevap D'dir.**DAYANAK / KAVRAM:** 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu m. 82

## 14. Vergi Usul Kanununa göre iktisadi, ticari ve teknik icaplara uymayan veya olayın özelliğine göre normal ve mutad olmayan bir durumun varlığını iddia eden taraf bakımından aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

**DOĞRU CEVAP: B****ÇÖZÜM:** Vergilendirmede gerçek mahiyet esastır. Ekonomik, ticari ve teknik gereklerle ya da normal ve alışılmış durumla bağdaşmayan bir olguyu ileri süren taraf, bu iddiasını ispatlamakla yükümlüdür; yemin ise vergi uyumsuzluklarında ispat vasıtası olarak kullanılamaz. Doğru cevap B'dir.**DAYANAK / KAVRAM:** 213 sayılı Vergi Usul Kanunu m. 3/B

## 15. Vadesi 30 Eylül 2020 olan ve zamanaşımını kesen veya durduran hiçbir işlem bulunmayan bir amme alacağının tahsil zamanaşımını hangi tarihin sonunda dolar?

**DOĞRU CEVAP: A****ÇÖZÜM:** Amme alacağı, vadesinin rastladığı takvim yılını izleyen takvim yılı başından itibaren beş yıl içinde tahsil edilmezse zamanaşımına uğrar. Süre 1 Ocak 2021'de başlar ve kesilme ya da durma yoksa 31 Aralık 2025 sonunda tamamlanır. Doğru cevap A'dır.**DAYANAK / KAVRAM:** 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun m. 102

## 16. Tam kamusal bir malın etkin sunum düzeyi için Samuelson koşulu aşağıdakilerden hangisidir?

**DOĞRU CEVAP: B****ÇÖZÜM:** Tam kamusal mal herkes tarafından ortak miktarda tüketilir. Etkinlik için bireylerin kamusal mala ilişkin marjinal ödeme isteklerini gösteren marjinal ikame oranları dikey olarak toplanır ve bu toplam üretimin marjinal fırsat maliyetine, yani marjinal dönüşüm oranına eşitlenir. Doğru cevap B'dir.**DAYANAK / KAVRAM:** Kamu ekonomisi - Samuelson kamusal mal etkinlik koşulu

## 17. Bireylerin tercih sıralamaları kendi içinde tutarlı olduğu hâlde, üç veya daha fazla seçenek arasında ikili çoğunluk oylamalarının toplumsal düzeyde döngüsel sonuç vermesine ne ad verilir?

**DOĞRU CEVAP: A****ÇÖZÜM:** Çoğunluk oylamasında A seçeneği B'ye, B seçeneği C'ye üstün gelirken C seçeneğinin A'ya üstün gelmesi toplumsal tercihlerin geçişsiz ve döngüsel olabildiğini gösterir. Bu durum Condorcet oylama paradoksudur. Doğru cevap A'dır.**DAYANAK / KAVRAM:** Kamu tercihi teorisi - Condorcet oylama paradoksu

## 18. Leviathan devleti hipotezine göre kamu kesiminin davranışını ve mali yerelleşmenin etkisini doğru açıklayan ifade aşağıdakilerden hangisidir?

**DOĞRU CEVAP: C****ÇÖZÜM:** Leviathan yaklaşımı devleti, vergi gelirini ve kendi kullanabileceği kaynakları büyümeye eğilimli bir aktör olarak görür. Yerel yönetimler arasındaki vergi-hizmet rekabeti ile kişilerin hareketliliği bu genişleme eğilimini sınırlayabilir. Doğru cevap C'dir.**DAYANAK / KAVRAM:** Kamu tercihi teorisi - Brennan ve Buchanan Leviathan hipotezi

## MALİYE • AÇIKLAMALI ÇÖZÜMLER

## SORULAR 19-24

## 19. Sosyal fayda-maliyet analizinde gölge fiyat kullanılmasının temel amacı aşağıdakilerden hangisidir?

**DOĞRU CEVAP: A****ÇÖZÜM:** Piyasa fiyatları vergi, sübvansiyon, tekel veya işsizlik gibi nedenlerle toplumsal fırsat maliyetinden sapabilir; bazı değerlerin ise piyasası hiç yoktur. Gölge fiyat bu kaynak ve çıktıları sosyal değerlendirmede kullanılacak düzeltilmiş değer atar. Doğru cevap A'dır.**DAYANAK / KAVRAM:** Kamu proje değerlendirmesi - sosyal fayda-maliyet analizi ve gölge fiyat

## 20. Artırımlı bütçeleme yaklaşımının temel özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

**DOĞRU CEVAP: B****ÇÖZÜM:** Artırımlı bütçelemede geçmiş yıl bütçesi kararın başlangıç noktasıdır ve görüşmeler çoğunlukla bu taban üzerindeki sınırlı değişikliklere yoğunlaşır. Bu yönüyle sıfır tabanlı bütçelemeden ayrılır. Doğru cevap B'dir.**DAYANAK / KAVRAM:** Bütçe teorisi - artırımlı bütçeleme

## 21. Gelirin uluslararası vergilendirilmesinde yerleşiklik ilkesini doğru açıklayan ifade aşağıdakilerden hangisidir?

**DOĞRU CEVAP: C****ÇÖZÜM:** Yerleşiklik ilkesinde vergileme yetkisi, gelir sahibinin yerleşik olduğu ülkeye bağlanır ve kural olarak dünya çapındaki gelirleri kapsar. Kaynak ilkesinde ise gelirin doğduğu ülke vergileme yetkisini kullanır. Doğru cevap C'dir.**DAYANAK / KAVRAM:** Uluslararası vergileme - yerleşiklik ve kaynak ilkeleri

## 22. Emek gelirleri üzerindeki vergi takozu aşağıdakilerden hangisini ifade eder?

**DOĞRU CEVAP: B****ÇÖZÜM:** Vergi takozu, gelir vergisi ve sosyal güvenlik primleri gibi yükler nedeniyle işverenin bir çalışan için katlandığı toplam maliyet ile çalışanın kullanabildiği net ücret arasındaki farktır. İşgücü arzı ve talebi üzerinde etkili olabilir. Doğru cevap B'dir.**DAYANAK / KAVRAM:** Vergi teorisi - emek üzerindeki vergi takozu

## 23. Barro tipi vergi oranlarını düzleştirme yaklaşımına göre geçici bir kamu harcaması artışının finansmanında aşağıdaki politikalardan hangisi tercih edilir?

**DOĞRU CEVAP: A****ÇÖZÜM:** Bozucu vergilerin marjinal refah maliyeti vergi oranıyla birlikte artar. Vergi oranlarını düzleştirme yaklaşımı, geçici şoklarda borçlanmayı tampon olarak kullanıp oranların zaman içinde sert dalgalanmasını önleyerek toplam bozucu maliyeti azaltmayı amaçlar. Doğru cevap A'dır.**DAYANAK / KAVRAM:** Optimal vergileme ve kamu borçlanması - tax smoothing yaklaşımı

## 24. Vergi tarafsızlığı ilkesi aşağıdakilerden hangisini amaçlar?

**DOĞRU CEVAP: C****ÇÖZÜM:** Tarafsızlık, vergi sisteminin yatırım, tasarruf, çalışma ve tüketim kararlarını gereksiz biçimde saptırmamasını ifade eder. Dışsallıkların düzeltilmesi gibi bilinçli yönlendirme amaçları bu genel ilkenin istisnası olabilir. Doğru cevap C'dir.**DAYANAK / KAVRAM:** Vergileme ilkeleri - tarafsızlık

## MALİYE • AÇIKLAMALI ÇÖZÜMLER

SORULAR 25-30

## 25. Bütçede birlik ilkesi aşağıdakilerden hangisini ifade eder?

**DOĞRU CEVAP: B****ÇÖZÜM:** Birlik ilkesi, kamu gelir ve giderlerinin bütçe bütünlüğü içinde birlikte gösterilerek mali durumun topluca görülmesini ve yasama denetiminin güçlenmesini amaçlar. Belirli gelirleri belirli giderlere bağlamama ise adem-i tahsis ilkesidir. Doğru cevap B'dir.**DAYANAK / KAVRAM:** Bütçe ilkeleri - birlik ilkesi

## 26. Analitik bütçe sınıflandırmasının temel bileşenleri aşağıdakilerden hangisinde birlikte verilmiştir?

**DOĞRU CEVAP: D****ÇÖZÜM:** Analitik bütçe sınıflandırması; harcamayı yapan kurumu, hizmetin amacını, finansman kaynağını ve ekonomik niteliğini ayrı kod yapılarıyla gösterir. Bu nedenle kurumsal, fonksiyonel, finansman tipi ve ekonomik sınıflandırmalardan oluşur. Doğru cevap D'dir.**DAYANAK / KAVRAM:** Analitik bütçe sınıflandırması; kamu bütçeleme sistemi

## 27. Diğer koşullar sabitken genişletici maliye politikasının üretim üzerindeki çarpan etkisinin daha büyük olması aşağıdaki durumlardan hangisinde beklenir?

**DOĞRU CEVAP: D****ÇÖZÜM:** Atıl kapasite fiyat baskısını ve dışlama etkisini sınırlarken düşük ithalat eğilimi harcamanın yurt içinde kalmasını sağlar. Para politikasının faiz yükselişini dengelemesi de özel harcama kaybını azaltır; bu koşullar çarpanı büyütür. Doğru cevap D'dir.**DAYANAK / KAVRAM:** Maliye politikası - harcama çarpanını belirleyen sızıntılar ve para politikası

## 28. İkiz açıklar hipotezine göre bütçe açığındaki artışın cari işlemler dengesini bozabileceği temel aktarım kanalı aşağıdakilerden hangisidir?

**DOĞRU CEVAP: D****ÇÖZÜM:** Ulusal hesap özdeşliğinde cari denge, ulusal tasarruf ile yatırım arasındaki farka bağlıdır. Bütçe açığı kamu tasarrufunu azaltır; özel tasarruf bunu tam karşılamazsa dış kaynak ihtiyacı ve cari açık artabilir. Doğru cevap D'dir.**DAYANAK / KAVRAM:** Açık ekonomi makro-maliye ilişkisi - ikiz açıklar hipotezi

## 29. Kamu borç yönetiminde yeniden finansman (rollover) riski aşağıdakilerden hangisini ifade eder?

**DOĞRU CEVAP: A****ÇÖZÜM:** Kısa vadede büyük miktarda anaparanın vadesinin gelmesi, hazinenin piyasadan yeniden borçlanmak zorunda kalmasına yol açar. Piyasa erişiminin daralması veya faizlerin yükselmesi hâlinde borcun çevrilmesi güçleşir; buna yeniden finansman riski denir. Doğru cevap A'dır.**DAYANAK / KAVRAM:** Kamu borç yönetimi - yeniden finansman riski

## 30. Mali federalizm literatüründeki sinek kâğıdı (flypaper) etkisi aşağıdakilerden hangisini ifade eder?

**DOĞRU CEVAP: D****ÇÖZÜM:** Sinek kâğıdı etkisinde para geldiği yerde kalır; merkezden yerel yönetime verilen transfer, aynı miktarın yerel sakinlerin gelirin vermesine kıyasla yerel kamu harcamasını daha güçlü artırır. Bu bulgu basit eşdeğerlik beklentisinden sapmadır. Doğru cevap D'dir.**DAYANAK / KAVRAM:** Mali federalizm - flypaper etkisi

## MUHASEBE • AÇIKLAMALI ÇÖZÜMLER

SORULAR 31-36

**31. İşletmeye ilişkin olaylardan yalnız para birimiyle ifade edilebilenlerin muhasebe kayıtlarına alınması hangi temel kavramın sonucudur?**

**DOĞRU CEVAP: D**

**ÇÖZÜM:** Parayla ölçülme kavramı, muhasebenin ortak ölçü birimi olarak parayı kullanmasını ve ancak parasal olarak ifade edilebilen işlem ve olayların kayda alınmasını gerektirir. Çalışan morali gibi parasal ölçümü olmayan unsurlar doğrudan yevmiye kaydı oluşturmaz. Doğru cevap D'dir.

**DAYANAK / KAVRAM:** Muhasebenin temel kavramları - parayla ölçülme

**32. İşletme, 40.000 TL tutarındaki satıcı borcu için çek düzenleyip satıcıya vermiştir. Çek henüz bankadan tahsil edilmemiştir. Doğru kayıt aşağıdakilerden hangisidir?**

**DOĞRU CEVAP: B**

**ÇÖZÜM:** Satıcı borcu çek verilmesiyle kapanacağından 320 Satıcılar hesabı borçlandırılır. Banka hesabındaki çıkış henüz ekstreye yansımadığından doğrudan 102 yerine aktifli düzenleyici 103 Verilen Çekler ve Ödeme Emirleri hesabı alacaklandırılır. Doğru cevap B'dir.

**DAYANAK / KAVRAM:** Tekdüzen Hesap Planı - 103 Verilen Çekler ve Ödeme Emirleri, 320 Satıcılar

**33. Vadesi gelen 50.000 TL nominal değerli alacak senedi, 5.000 TL faiz eklenerek 55.000 TL nominal değerli yeni bir senetle yenilenmiştir. KDV etkisi yoktur. Doğru kayıt hangisidir?**

**DOĞRU CEVAP: C**

**ÇÖZÜM:** Eski alacak senedi 121 hesabın alacağına yazılarak kayıtlardan çıkarılır. Yeni senet nominal tutarıyla 121 hesaba borç kaydedilir; aradaki 5.000 TL alacaklı işletme için faiz geliri olduğundan 642 Faiz Gelirleri hesabına alacak yazılır. Doğru cevap C'dir.

**DAYANAK / KAVRAM:** Tekdüzen Hesap Planı - alacak senedinin yenilenmesi, 121 ve 642 hesapları

**34. Bir yıldan daha uzun sürede ödenmesi beklenen kıdem tazminatı karşılıkları Tekdüzen Hesap Planında hangi hesapta izlenir?**

**DOĞRU CEVAP: D**

**ÇÖZÜM:** Uzun vadeli kıdem tazminatı yükümlülükleri 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı hesabında izlenir. Ödeme süresi bir yılın altına indiğinde ilgili tutar 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı hesabına aktarılır. Doğru cevap D'dir.

**DAYANAK / KAVRAM:** Tekdüzen Hesap Planı - 472 ve 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı

**35. İşletme 100.000 TL tutarında malı peşin satmış ve ayrıca 20.000 TL KDV hesaplamıştır. Satış maliyeti kaydı sorulmamaktadır. Doğru kayıt hangisidir?**

**DOĞRU CEVAP: C**

**ÇÖZÜM:** Peşin satışta tahsil edilen toplam 120.000 TL 100 Kasa hesabına borç yazılır. Vergisiz satış bedeli 600 Yurtiçi Satışlar hesabına, müşteriden tahsil edilip vergi dairesine ödenecek KDV ise 391 Hesaplanan KDV hesabına alacak kaydedilir. Doğru cevap C'dir.

**DAYANAK / KAVRAM:** Tekdüzen Hesap Planı - 100 Kasa, 600 Yurtiçi Satışlar, 391 Hesaplanan KDV

**36. Üretim bölümünde kullanılan makineye ilişkin dönem amortismanının kaydında aşağıdaki hesap çiftlerinden hangisi kullanılır?**

**DOĞRU CEVAP: A**

**ÇÖZÜM:** Üretimde kullanılan makinenin amortismanı üretim maliyetinin bir unsurudur ve 730 Genel Üretim Giderleri hesabına borç kaydedilir. Birikmiş amortisman ise varlığı düzenleyen 257 Birikmiş Amortismanlar hesabında alacak olarak izlenir. Doğru cevap A'dır.

**DAYANAK / KAVRAM:** Tekdüzen Hesap Planı - 730 Genel Üretim Giderleri ve 257 Birikmiş Amortismanlar

## MUHASEBE • AÇIKLAMALI ÇÖZÜMLER

SORULAR 37-42

**37. Müşteriden daha önce alınmış 30.000 TL tutarındaki çek banka tarafından tahsil edilerek işletmenin mevduat hesabına aktarılmıştır. Masraf yoktur. Doğru kayıt hangisidir?**

**DOĞRU CEVAP: D**

**ÇÖZÜM:** Çek tahsil edilince bankadaki mevduat arttığından 102 Bankalar hesabı borçlandırılır. İşletmenin portföyündeki alınan çek azaldığından 101 Alınan Çekler hesabı alacaklandırılır. Doğru cevap D'dir.

**DAYANAK / KAVRAM:** Tekdüzen Hesap Planı - 101 Alınan Çekler ve 102 Bankalar

**38. Alacak devir hızı yılda 5 kez olan bir işletmenin 365 gün esasına göre ortalama alacak tahsil süresi kaç gündür?**

**DOĞRU CEVAP: B**

**ÇÖZÜM:** Ortalama tahsil süresi, yıldaki gün sayısının alacak devir hızına bölünmesiyle bulunur.  $365 / 5 = 73$  gün olduğundan işletme ticari alacaklarını ortalama 73 günde tahsil etmektedir. Doğru cevap B'dir.

**DAYANAK / KAVRAM:** Mali analiz - ortalama tahsil süresi =  $365 / \text{alacak devir hızı}$

**39. Net dönem kârı 120.000 TL ve ortalama toplam varlıkları 600.000 TL olan işletmenin aktif kârlılığı yüzde kaçtır?**

**DOĞRU CEVAP: A**

**ÇÖZÜM:** Aktif kârlılığı net dönem kârının ortalama toplam varlıklara bölünmesiyle hesaplanır.  $120.000 / 600.000 = 0,20$  olduğundan oran %20'dir. Doğru cevap A'dır.

**DAYANAK / KAVRAM:** Mali analiz - aktif kârlılığı (ROA) =  $\text{net kâr} / \text{ortalama toplam varlıklar}$

**40. Toplam yabancı kaynakları 450.000 TL, öz kaynakları 300.000 TL olan işletmenin borç/öz kaynak oranı kaçtır?**

**DOĞRU CEVAP: C**

**ÇÖZÜM:** Borç/öz kaynak oranı toplam yabancı kaynakların öz kaynaklara bölünmesiyle hesaplanır.  $450.000 / 300.000 = 1,50$ 'dir; bu değer her 1 TL öz kaynağa karşı 1,50 TL yabancı kaynak bulunduğunu gösterir. Doğru cevap C'dir.

**DAYANAK / KAVRAM:** Mali analiz - borç/öz kaynak oranı

**41. Tamamı ödenmiş sermayenin 200.000 TL azaltılarak ortaklara geri verilmesine karar verilmiş, ancak henüz ödeme yapılmamıştır. Temel kayıt hangisidir?**

**DOĞRU CEVAP: B**

**ÇÖZÜM:** Sermaye azaltımı tescil edilip ortaklara iade borcu doğduğunda 500 Sermaye hesabı borçlandırılarak öz kaynak azaltılır. Ödeme yapılmıyca kadar ortaklara karşı yükümlülük 331 Ortaklara Borçlar hesabında alacak olarak izlenir. Doğru cevap B'dir.

**DAYANAK / KAVRAM:** Tekdüzen Hesap Planı - sermaye azaltımı, 500 Sermaye ve 331 Ortaklara Borçlar

**42. Ortakların daha önce taahhüt ettiği sermayenin 250.000 TL'lik kısmı şirketin banka hesabına yatırılmıştır. Doğru kayıt hangisidir?**

**DOĞRU CEVAP: A**

**ÇÖZÜM:** Sermaye taahhüdü ilk kayıta 501 Ödenmemiş Sermaye hesabına borç yazılır. Ortak ödeme yaptığında banka varlığı arttığı için 102 Bankalar borçlandırılır; yerine getirilen taahhüt kadar 501 hesap alacaklandırılarak azaltılır. Doğru cevap A'dır.

**DAYANAK / KAVRAM:** Tekdüzen Hesap Planı - 102 Bankalar, 501 Ödenmemiş Sermaye

## MUHASEBE / İKTİSAT • AÇIKLAMALI ÇÖZÜMLER

SORULAR 43-48

**43. Yüksek-düşük yönteminde 10.000 birim üretimde toplam maliyet 260.000 TL, 6.000 birim üretimde toplam maliyet 180.000 TL'dir. Birim değişken maliyet kaç TL'dir?**

**DOĞRU CEVAP: D**

**ÇÖZÜM:** Yüksek-düşük yönteminde maliyet farkı faaliyet farkına bölünür.  $(260.000 - 180.000) / (10.000 - 6.000) = 80.000 / 4.000 = 20$  TL birim değişken maliyettir. Doğru cevap D'dir.

**DAYANAK / KAVRAM:** Maliyet muhasebesi - yüksek-düşük yöntemi

**44. Sabit giderleri 240.000 TL, katkı payı oranı %30 olan işletme 60.000 TL faaliyet kârı hedeflemektedir. Gerekli satış tutarı kaç TL'dir?**

**DOĞRU CEVAP: C**

**ÇÖZÜM:** Hedef satış tutarı, sabit giderler ile hedef kâr toplamının katkı payı oranına bölünmesiyle bulunur.  $(240.000 + 60.000) / 0,30 = 1.000.000$  TL'dir. Doğru cevap C'dir.

**DAYANAK / KAVRAM:** Maliyet-hacim-kâr analizi - hedef satış = (sabit gider + hedef kâr) / katkı payı oranı

**45. Bir parçanın işletmede üretilmesi veya dışarıdan satın alınması kararında aşağıdakilerden hangisi geçerli maliyet yaklaşımına uygundur?**

**DOĞRU CEVAP: A**

**ÇÖZÜM:** Yap veya satın al kararında yalnız seçenekler arasında değişen geleceğe yönelik maliyetler ve vazgeçilen alternatifin fırsat maliyeti önemlidir. Karar ne olursa olsun devam edecek ortak sabit giderler ve geçmiş batık maliyetler geçerli maliyet değildir. Doğru cevap A'dır.

**DAYANAK / KAVRAM:** Yönetim muhasebesi - geçerli maliyet ve yap veya satın al kararı

**46. Bir malın fiyatı %10 arttığında arz edilen miktar %5 artıyorsa arzın fiyat esnekliği ve niteliği aşağıdakilerden hangisidir?**

**DOĞRU CEVAP: D**

**ÇÖZÜM:** Arzın fiyat esnekliği, arz edilen miktardaki yüzde değişimin fiyattaki yüzde değişime oranıdır.  $\%5 / \%10 = 0,5$  bulunur. Değer 1'den küçük olduğu için arz inelastiktir. Doğru cevap D'dir.

**DAYANAK / KAVRAM:** Mikro iktisat - arzın fiyat esnekliği

**47. Diğer koşullar sabitken tüketicinin geliri arttığında talebi azalan mala ne ad verilir?**

**DOĞRU CEVAP: B**

**ÇÖZÜM:** Gelir artışı talebi azaltıyorsa malın gelir esnekliği negatiftir ve bu mal düşük mal olarak adlandırılır. Normal mallarda gelir artışı talebi artırır. Doğru cevap B'dir.

**DAYANAK / KAVRAM:** Mikro iktisat - düşük mal ve gelir esnekliği

**48. İki mallı tüketici probleminde iç çözüm koşulu sağlanmıyor ve tüketici bütçesinin tamamını yalnız bir mala ayırıyorsa ortaya çıkan denge aşağıdakilerden hangisidir?**

**DOĞRU CEVAP: B**

**ÇÖZÜM:** İç çözümde marjinal ikame oranı fiyat oranına eşitlenir ve iki maldan da pozitif miktar tüketilir. Bu eşitlik tercihlerin yapısı nedeniyle sağlanmıyor ve optimum bütçe doğrusunun eksen kesişiminde oluşuyorsa köşe çözümü vardır. Doğru cevap B'dir.

**DAYANAK / KAVRAM:** Tüketici teorisi - köşe çözümü

## İKTİSAT • AÇIKLAMALI ÇÖZÜMLER

SORULAR 49-54

## 49. Tam rekabetçi bir firma kısa dönemde hangi durumda üretimi geçici olarak durdurur?

**DOĞRU CEVAP: A****ÇÖZÜM:** Kısa dönemde sabit maliyet üretim yapılsa da yapılmısa da katlanılan maliyettir. Fiyat, minimum ortalama değişken maliyetin altına düşerse satış geliri değişken maliyeti bile karşılayamaz ve firma üretimi durdurarak zararını sabit maliyetle sınırlar. Doğru cevap A'dır.**DAYANAK / KAVRAM:** Firma teorisi - kısa dönem kapanma noktası

## 50. Üretim arttıkça uzun dönem ortalama maliyetin azalması aşağıdakilerden hangisini gösterir?

**DOĞRU CEVAP: B****ÇÖZÜM:** Uzun dönem ortalama maliyet üretim hacmi arttıkça düşüyorsa işletme daha büyük ölçekte maliyet avantajı elde etmektedir. Bu durum ölçek ekonomileri olarak adlandırılır. Doğru cevap B'dir.**DAYANAK / KAVRAM:** Üretim ve maliyet teorisi - ölçek ekonomileri

## 51. Denge fiyatının üzerinde belirlenen ve etkin biçimde uygulanan taban fiyatın piyasadaki doğrudan sonucu aşağıdakilerden hangisidir?

**DOĞRU CEVAP: A****ÇÖZÜM:** Denge fiyatının üzerindeki bağlayıcı taban fiyat, üreticilerin arz etmek istediği miktarı artırırken tüketicilerin talep ettiği miktarı azaltır. Aradaki fark arz fazlasıdır ve işlem hacmi talep edilen miktarla sınırlanır. Doğru cevap A'dır.**DAYANAK / KAVRAM:** Mikro iktisat - taban fiyat ve arz fazlası

## 52. Asimetrik bilgi sorunlarıyla ilgili aşağıdaki eşleştirmelerden hangisi doğrudur?

**DOĞRU CEVAP: C****ÇÖZÜM:** Ters seçim, işlem veya sözleşme kurulmadan önce taraflardan birinin niteliği hakkında diğer tarafın eksik bilgiye sahip olmasıdır. Ahlaki tehlike ise sözleşme sonrasında davranışın tam gözlenememesi nedeniyle teşviklerin değişmesidir. Doğru cevap C'dir.**DAYANAK / KAVRAM:** Bilgi ekonomisi - ters seçim ve ahlaki tehlike

## 53. Uzun dönemde paranın yansızlığı görüşüne göre para arzının bir defalık oransal artışı aşağıdakilerden hangisine yol açar?

**DOĞRU CEVAP: D****ÇÖZÜM:** Paranın uzun dönem yansızlığı, para arzındaki kalıcı düzey değişikliğinin fiyatlar ve nominal ücretler gibi nominal değişkenleri etkilerken reel üretim, istihdam ve reel faiz gibi reel büyüklükleri kalıcı olarak değiştirmedini savunur. Doğru cevap D'dir.**DAYANAK / KAVRAM:** Makro iktisat - klasik dikotomi ve paranın uzun dönem yansızlığı

## 54. Yaşam boyu gelir hipotezine göre hanehalkı tüketimini esas olarak nasıl belirler?

**DOĞRU CEVAP: D****ÇÖZÜM:** Yaşam boyu gelir hipotezi bireylerin tüketimi yalnız cari gelire bağlamadığını, beklenen çalışma geliri ve servet dâhil yaşam boyu kaynaklarını göz önüne aldığını savunur. Bu nedenle geçici gelir değişikliklerinin tüketime etkisi görece sınırlıdır. Doğru cevap D'dir.**DAYANAK / KAVRAM:** Tüketim teorileri - Modigliani yaşam boyu gelir hipotezi

## İKTİSAT • AÇIKLAMALI ÇÖZÜMLER

SORULAR 55-60

**55. Nüfus artış hızı  $n$ , teknolojik ilerleme hızı  $g$  ve amortisman oranı  $\delta$  olan Solow modelinde kişi başına etkin tüketimi en çoklayan altın kural durağan durumunda sermayenin marjinal ürünü hangi koşulu sağlar?**

**DOĞRU CEVAP: A**

**ÇÖZÜM:** Altın kural sermaye düzeyi, durağan durumda tüketimi en çoklar. Bir birim ek sermayenin ürünü, sermayeyi kişi başına etkin düzeyde sabit tutmak için gereken amortisman, nüfus artışı ve teknolojik ilerleme maliyetlerinin toplamına eşittir:  $MPK = n + g + \delta$ . Doğru cevap A'dır.

**DAYANAK / KAVRAM:** Solow büyüme modeli - altın kural sermaye birikimi

**56. Taylor ilkesine göre enflasyon hedefin üzerine çıktığında merkez bankasının nominal politika faizine tepkisi nasıl olmalıdır?**

**DOĞRU CEVAP: C**

**ÇÖZÜM:** Taylor ilkesi, enflasyondaki hedef üstü bir artış karşısında nominal politika faizinin daha büyük oranda yükseltilmesini öngörür. Böylece ex ante reel faiz artar, toplam talep zayıflar ve enflasyonist baskı sınırlandırılır. Doğru cevap C'dir.

**DAYANAK / KAVRAM:** Para politikası - Taylor kuralı ve Taylor ilkesi

**57. Bir bankanın mevduatı 800 milyon TL, zorunlu karşılık oranı %10 ve toplam rezervi 120 milyon TL'dir. Bankanın serbest (fazla) rezervi kaç milyon TL'dir?**

**DOĞRU CEVAP: B**

**ÇÖZÜM:** Zorunlu rezerv  $800 \times 0,10 = 80$  milyon TL'dir. Toplam rezerv 120 milyon TL olduğuna göre serbest rezerv  $120 - 80 = 40$  milyon TL olur. Doğru cevap B'dir.

**DAYANAK / KAVRAM:** Banka bilançosu - serbest rezerv = toplam rezerv - zorunlu rezerv

**58. J eğrisi etkisi, ulusal paranın değer kaybindan sonra dış ticaret dengesinin zaman içindeki seyrini nasıl açıklar?**

**DOĞRU CEVAP: C**

**ÇÖZÜM:** Kur değer kaybindan hemen sonra ithalatın yerli para cinsinden maliyeti yükselirken ihracat ve ithalat miktarları sözleşmeler ve alışkanlıklar nedeniyle yavaş uyarlanabilir. Bu nedenle dış denge önce bozulup esnekliklerin etkisiyle zamanla iyileşebilir. Doğru cevap C'dir.

**DAYANAK / KAVRAM:** Uluslararası iktisat - J eğrisi etkisi

**59. İki mal ve iki faktörlü modelde emek-yoğun malın göreceli fiyatı arttığında Stolper-Samuelson teoremine göre hangi sonuç beklenir?**

**DOĞRU CEVAP: D**

**ÇÖZÜM:** Stolper-Samuelson teoremi, bir malın göreceli fiyatındaki artışın o malın yoğun kullandığı faktörün reel getirisini artırırken diğer faktörün reel getirisini azalttığını belirtir. Emek-yoğun mal pahalıncına reel ücret artar ve reel sermaye getirisi düşer. Doğru cevap D'dir.

**DAYANAK / KAVRAM:** Uluslararası ticaret teorisi - Stolper-Samuelson teoremi

**60. Türkiye'de Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planının uygulanmaya başladığı yıl ve bu dönemin temel kurumsal özelliği aşağıdakilerden hangisidir?**

**DOĞRU CEVAP: C**

**ÇÖZÜM:** Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planı 1963 yılında uygulamaya konuldu. Bu dönem, 1960'ta kurulan Devlet Planlama Teşkilatının koordinasyonunda kamu yatırımları ve kalkınma hedeflerinin çok yıllık planlarla yönlendirilmesinin kurumsallaştığı aşamadır. Doğru cevap C'dir.

**DAYANAK / KAVRAM:** Türkiye ekonomisi - Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planı (1963-1967)